

Omgevingsdienst Midden-Holland

Provincie Zuid-Holland
T.a.v. de leden van de Provinciale Staten
Postbus 90602
2509 LP 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp
Programmabegroting 2018 - 2021

Geachte leden van de Provinciale Staten

Hierbij doen wij u de programmabegroting 2018-2021 van de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) toekomen. Op 22 juni 2017 zal de programmabegroting 2018-2021 worden besproken in het algemeen bestuur van de ODMH. Vooruitlopend op de vaststelling in het algemeen bestuur wordt deze programmabegroting op grond van artikel 28 lid 2 van de gemeenschappelijke regeling onder de aandacht van de vertegenwoordigende organen van de deelnemers gebracht. Overeenkomstig de voorschriften wordt in de programmabegroting aangegeven welke bedragen de deelnemers in het begrotingsjaar 2018 verschuldigd zijn. U vindt deze informatie in de bijlage 1 van de begroting.

In de onderhavige programmabegroting zijn de kosten en de opbrengsten in de periode 2018 - 2021 met elkaar in evenwicht. In de begrotingscijfers is de provinciale index (ad 0,00%) conform de opgave van de provincie in de begroting verwerkt. Ook wordt in deze programmabegroting geanticipeerd op de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en de Omgevingswet.

Wij verzoeken u vriendelijk uw zienswijze uiterlijk 8 juni 2017 aan ons kenbaar te maken.

Met vriendelijke groet,

A. Mutter
Secretaris

Financiën
Contact
H. Douw
T (088) 54 55 114
hdouw@odmh.nl

Postbus 45
2800 AA Gouda
T (088) 54 50 000
www.odmh.nl

Besluitdatum 13 april 2017
Verzenddatum 13 april 2017
Ons kenmerk 2017093263
Uw kenmerk -

Bijlagen 1

ODMH

Omgevingsdienst Midden-Holland

Programmabegroting 2018 - 2021

Versienummer: 1.2
Datum: 13 april 2017

ODMH

Omgevingsdienst Midden-Holland

Productnummer	
Omschrijving	Programmabegroting 2018 - 2021
Status	Versie 1.2
Datum	13 april 2017
Opdrachtgever	Aangesloten gemeenten Midden-Holland en provincie Zuid-Holland
Opgesteld door	Omgevingsdienst Midden-Holland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Leeswijzer	6
2	Begroting in één oogopslag	7
2.1	Uitgangspunten	7
2.2	Staat van baten en lasten 2018 - 2021	9
2.3	Structurele mutaties in de reserves	10
2.4	Programmabegroting 2018	10
2.5	Toelichting kosten- en opbrengstesoorten	11
2.6	Incidentele baten en lasten	12
2.7	Financiële positie ODMH	12
2.7.1	Inleiding	12
2.7.2	Vermogensontwikkeling 2016 - 2021	12
2.7.3	Geprognosticeerde balans	13
2.7.4	EMU-saldo	14
2.7.5	Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	15
2.7.6	Financiering	15
2.7.7	Begrotingsgrondslagen	15
2.7.8	Reserves en voorzieningen	15
2.7.9	Investerings 2018 – 2021	16
3	Programma milieu	17
3.1	Wat willen we bereiken?	17
3.2	Wat gaan we daar voor doen?	17
3.3	Wat gaat het kosten?	19
4	Programma bouw- en woningtoezicht	21
4.1	Wat willen we bereiken?	21
4.2	Wat gaan we daar voor doen?	21
4.3	Wat mag het kosten?	23
5	Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien	25
5.1	Overhead	25
5.2	Vennootschapsbelasting	26
5.3	Onvoorzien	26
5.4	Wat mag het kosten?	26
6	Paragrafen	28
6.1	Lokale heffingen	28

6.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	28
6.3	Onderhoud kapitaalgoederen	31
6.4	Financiering	31
6.5	Bedrijfsvoering	33
6.6	Verbonden partijen	34
6.7	Grondbeleid	34
7	Vaststelling begroting van baten en lasten 2018 - 2021	35
Bijlagen		36
	Bijlage 1: Bijdragen milieu	37
	Bijlage 2: Bijdragen bouw- en woningtoezicht	38
	Bijlage 3: Begroting op taakvelden	39

1 Inleiding

In 2018 staat de Omgevingsdienst Midden-Holland, samen met alle collega-diensten in Nederland, aan de vooravond van een aantal uitdagende stelselwijzigingen. Wat dat betreft heeft de Programmabegroting 2018 betrekking op een jaar waarin de strategische context van de branche nadrukkelijk in beweging is. De Omgevingswet zal op afzienbare termijn worden ingevoerd en vraagt van alle partijen een tijdige en grondige voorbereiding. De Omgevingsdienst Midden-Holland volgt alle ontwikkelingen op de voet, is betrokken bij diverse organisatie-overstijgende initiatieven en zal zich in 2018 voorbereiden op de noodzakelijke veranderingen. Naast de veelomvattende milieuwetgeving, zal mogelijk ook de liberalisering van bouw- en woningmarkt effect hebben op de bedrijfsvoering van de ODMH. Het besluitvormingstraject rond deze liberalisering is inmiddels in gevorderd stadium. Ondanks deze constatering geldt ook hier dat de exacte consequenties nog niet bekend zijn, maar dat alle ontwikkelingen nauwkeurig gevolgd en (desgewenst) vertaald zullen worden. Het begrotingsjaar 2018 zal dienaangaande een belangrijk jaar worden, omdat een nauwe relatie bestaat tussen de voorbereiding en de kwaliteit van de uitvoering.

In financieel opzicht verwachten we dat ook 2018 een stabiel jaar zal worden. Grote kapitaalsintensieve bewegingen zijn niet voorzien, daarnaast zal de productie (en de daaraan gerelateerde omzet) in de loop van het begrotingsjaar goed gevolgd worden. De reserves en voorzieningen van de Omgevingsdienst Midden Holland zijn op peil en hebben voldoende niveau om de voorziene risico's af te dekken. In de loop van 2017 zal de risico-systematiek van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement worden geïmplementeerd, waardoor het benodigde financiële weerstandsvermogen een andere grondslag zal krijgen. Deze grondslag sluit dan naadloos aan bij de systematiek die door de meeste gemeenten en provincies wordt gehanteerd, zodat de gemeenschappelijke regeling ook op dat punt aansluit bij de systematiek van haar deelnemers. Uitgangspunt voor de begroting zijn verder de kaderbrieven van de provincie Zuid-Holland én de zogenaamde 'Strijkbrief', waarin de gemeenten in de regio Hollands-Midden richting geven aan de indexering en aan (eventuele) bezuinigingsoperaties. Laatstgenoemde brief wordt weliswaar als een advies uitgebracht, maar het is een goede gewoonte de regionale kaders uit de Strijkbrief van toepassing te verklaren op de begroting van de ODMH.

Ook in het begrotingsjaar 2018 zijn de milieu- en de BWT activiteiten van de ODMH gecompartmenteerd. Dat betekent dat beide activiteiten separaat worden begroot en dat in de jaarrekening beide segmenten ook apart worden afgerekend. Eén en ander betekent dat het weerstandsvermogen ook gesplitst is en dat voor zowel BWT als milieu een aparte risicoanalyse wordt opgesteld. Mocht het begrotingsjaar 2018 met een positief saldo worden afgesloten, dan geschiedt de restitutie van dit saldo aan de deelnemers ook langs de lijn van beide compartimenten (milieu/bwt).

De ODMH is er voor en door haar deelnemers. Dat betekent dat de dienst in nauw overleg met haar stakeholders opereert. Door middel van een goed doorleefde planning- en controlcyclus wil de ODMH ook in 2018 van toegevoegde waarde zijn. Het is daarbij de kunst om de nabijheid van haar eigenaren en opdrachtgevers te koesteren en tegelijk een eigen verantwoordelijkheid te voelen als het gaat om de kwalitatief hoogwaardige en doelmatige uitvoering van de haar opgedragen taken. Hierbij is inbegrepen dat de ODMH een hoogwaardige en innovatieve ICT-omgeving heeft, waarmee zij een koppositie bezit in Nederland.

De Programmabegroting 2018 is sluitend. In bijlage 1 en 2 zijn per deelnemer de geprognosticeerde bijdragen aangegeven.

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de Programmabegroting 2018 - 2021 van de ODMH op hoofdlijnen beschreven. Allereerst worden de gehanteerde uitgangpunten omschreven, daarnaast bevat dit hoofdstuk een resultaat- en vermogensbeschouwing. Hoofdstuk 3 bevat het programma milieu en hoofdstuk 4 het programma bouw- en woningtoezicht. Hoofdstuk 5 is een nieuw onderdeel in de begroting en bevat de informatie over met name de overhead van de ODMH.

In hoofdstuk 6 volgen alle verplichte paragrafen. Omdat de ODMH een Gemeenschappelijke Regeling is, zijn niet alle gemeentelijke paragrafen van toepassing. Daar waar dat aan de orde is, is dat in de paragraaf vermeld.

De vaststelling van deze programmabegroting is opgenomen in hoofdstuk 7. De programmabegroting eindigt met een drietal bijlagen, waarin de bijdragen van de deelnemers weergegeven worden en de meerjarenbegroting op taakvelden.

2 Begroting in één oogopslag

2.1 Uitgangspunten

De cijfers uit de meerjarenprogrammabegroting 2018 - 2021 vloeien voort uit de uitgangspuntennotitie 2018, de programmabegroting 2017 en de jaarrekening 2016. Voorts zijn de productieafspraken 2018 - indien en voor zover bekend - meegenomen in de prognoses. Gezien de diverse wettelijke ontwikkelingen, zoals de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, zijn de jaren 2018 en 2019 beduidend anders dan de jaren ervoor. In het vervolg van dit hoofdstuk worden de belangrijkste uitgangspunten van deze begroting uiteengezet.

Handhaving milieu

Onze visie ten aanzien van de milieuhandhaving gaat uit van het huidige adequaat niveau. Hierbij wordt gewerkt met een risicogestuurd toezicht, waarbij de bezoekfrequentie toeneemt, naarmate de milieucategorie van een bedrijf zwaarder is.

Tevens wordt een bonus/malus regeling toegepast. Bedrijven die bewezen hebben op een goede wijze aan de milieunormen te voldoen, worden minder vaak door de ODMH bezocht, in tegenstelling tot de bedrijven die zich hier niet aan houden.

De volumes die samenhangen met deze handhavingsstrategie kunnen door middel van deze programmabegroting worden gefinancierd.

Vergunningverlening

De vergunningen die door de afdeling BWT voor de gemeenten Bodegraven Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Zuidplas worden afgegeven, dienen adequaat te zijn. Ze worden snel, minimaal binnen de geldende termijnen, afgegeven. Hierbij worden de burgers en bedrijven vanuit een klantgerichte houding goed bediend. Dit geldt natuurlijk ook voor de milieuvergunningen die door de ODMH worden verstrekt.

Het aantal toezichthouders en vergunningverleners binnen de dienst is mede gebaseerd op bovenstaande uitgangspunten.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is door de Tweede Kamer aangenomen en ligt nu voor behandeling in de Eerste Kamer. De wet treedt naar verwachting per 1 januari 2018 in werking, waarbij marktpartijen zelf verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitsbewaking en zorgen dat het bouwwerk aan de wettelijke eisen voldoet. In de programmabegroting 2018 – 2021 is de inwerkingtreding conform de huidige voorstellen als uitgangspunt gehanteerd. Voor de begroting van de ODMH betekent dit dat er in 2018 én in 2021 een forse daling plaatsvindt in de BWT-taken. De omvang van de daling is per gemeente toegelicht in bijlage 2 Bijdragen bouw- en woningtoezicht. De ODMH heeft ten aanzien van de personele consequenties van deze wet geanticipeerd middels het opbouwen van een flexibele schil binnen de afdeling BWT. Omdat het totale aantal fte binnen de ODMH zal dalen, leidt de wet mogelijk in eerste instantie tot relatief hogere overheadlasten. Indien en voor zover dit effect gaat optreden, zal een taakstelling worden geformuleerd om de verhouding tussen het primair proces en de overhead weer te normaliseren.

Omgevingswet

De komst van de Omgevingswet betekent dat er veel verandert. De wet bundelt 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Bij het opstellen van Omgevingsvisies, gemeentelijke Omgevingsplannen en de provinciale Omgevingsverordening is de bij

de ODMH aanwezige expertise en informatie over de fysieke leefomgeving benodigd. Wij gaan er als dienst dan ook van uit, dat we als één van de logische partners participeren in deze trajecten. Gezien de toekomstige ontwikkelingen zijn wij voorzichtig met het aannemen van nieuw personeel. Het is belangrijk dat de overheid tijdig begint met de voorbereidingen. Anders lukt het niet om de wet in 2019 goed in te laten gaan. Alhoewel veel nog niet bekend is, is de afgelopen jaren in het digitaliseringstraject van de ODMH al voorgesorteerd op de toekomstige ontwikkelingen rondom de Omgevingswet. Om de verdere voorbereidingen te kunnen financieren, wordt bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen ad € 120.000 ter dekking van de geraamde kosten.

Cultuur

De maatschappij en de wetgeving veranderen. Dit betekent dat ambtenaren ook op een andere manier hun werk uitvoeren en op een nieuwe wijze met hun klanten om zullen moeten gaan. De ODMH zal dan ook investeren om de medewerkers om te vormen tot moderne ambtenaren.

Duurzaamheid

Het thema duurzaamheid staat de komende jaren prominent op de agenda bij gemeenten en provincie. Het gaat hierbij om diverse thema's, waaronder de regionale energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Het algemeen bestuur heeft op 16 maart jl. aangegeven duurzaamheidsthema's in gezamenlijkheid af te stemmen en op te willen pakken. Hiertoe is aan de ODMH de opdracht gegeven om een uitvoeringsagenda op te stellen. Het thema duurzaamheid zal naar verwachting een groter urenbeslag opeisen dan in voorgaande jaren.

Indexering 2018

Op 14 november 2016 is aan de dagelijks besturen van de Gemeenschappelijke Regelingen in de regio Hollands-Midden een brief gestuurd door het bestuurlijk overleg financiële kaderstelling. In deze brief is voorgesteld de uniforme systematiek voor het bepalen van de jaarlijkse indexering van lonen en prijzen voort te zetten. Op basis van de septembercirculaire 2016 bedraagt de indexering van de bijdragen 2018 voor Gemeenschappelijke Regelingen 1,30%. Het uurtarief van de ODMH stijgt in 2018 van € 85,33 naar € 86,44.

Ook de provinciale index (ad 0,00%) is conform de opgave van de provincie in de onderhavige begroting verwerkt.

Bezuinigingstaakstelling 2018

In de hierboven genoemde brief is voor alle regelingen ook een uniforme taakstelling voorgesteld als aandeel in de ontwikkeling van het Gemeentefonds. Voor het jaar 2018 is deze taakstelling nihil.

Vernieuwde BBV

Als gevolg van vernieuwingen in het BBV moet de ODMH met ingang van begrotingsjaar 2018 de overhead apart in de begroting weergeven. Hiervoor is een apart hoofdstuk opgenomen. Door deze gewijzigde indeling blijken de gecompartmenteerde resultaten van de programma's Milieu en Bouw- en woningtoezicht niet meer uit de programmabegroting. Extracomptabel worden deze resultaten bepaald door de kosten van de overhead over de beide programma's te verdelen op basis van de aantallen fte's.

Taakvelden

Naast de programmabegroting moet op grond van het vernieuwde BBV ook een begroting op taakvelden gepresenteerd worden. Deze taakvelden zijn voorgeschreven en zijn bedoeld om de vergelijkbaarheid binnen de gemeentelijke overheden te vergroten. Deze indeling wordt ook gebruikt

voor de aanlevering van financiële informatie aan het CBS en het Rijk, waaronder Informatie Voor Derden (Iv3). De begroting op taakvelden is als bijlage 3 aan de programmabegroting toegevoegd.

Externe Veiligheid

De huidige vergoeding voor Impuls Omgevingsveiligheid loopt tot en met 2018. Voor de periode daarna zijn nog geen besluiten genomen over nieuwe financieringsvormen. Zonder nieuwe financiering van het Rijk zal externe veiligheid ingebouwd moeten worden in de jaarprogramma's van de gemeenten. Om een mogelijk gat in de begroting op te vangen wordt in de jaren 2019 en 2020 de bestemmingreserve externe veiligheid ingezet. In de bijlage met de jaarprogramma's is nog geen rekening gehouden met eventuele uitbreiding van uren voor externe veiligheid.

Risicomanagement

De Omgevingsdienst Midden-Holland besteedt met ingang van 2017 extra aandacht aan de inventarisatie van de risico's. De organisatie wil zich bewust zijn van mogelijke risico's om deze op een verantwoorde wijze te kunnen beheersen. Risicomanagement is een instrument dat bijdraagt aan het bewust worden en beheersen van de risico's. Voor een structurele inbedding van het risicomanagement gaat de ODMH gebruik maken van de kennis en kunde van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR). NARIS, het programma van de NAR, wordt gebruikt door minimaal 300 gemeenten en is daardoor een algemeen aanvaarde grondslag.

EED-gelden

Met ingang van begrotingsjaar 2018 worden de EED-gelden toegevoegd aan de jaarprogramma's van de gemeenten. In bijlage 1 Bijdragen milieu zijn de bijdragen per gemeente voor het jaar 2018 nog apart weergegeven.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 zijn overheden op grond van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in principe belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Hoewel er nog geen concrete afspraken gemaakt zijn met de belastingdienst, gaan wij er van uit dat de ODMH geheel vrijgesteld wordt voor de heffing van vennootschapsbelasting en van de aangifteplicht.

2.2 Staat van baten en lasten 2018 - 2021

De prognose met betrekking tot de resultaten over de jaren 2016 tot en met 2021 luidt als volgt:

Overzicht van baten en lasten <i>bedragen x € 1.000</i>	Jaarrekening 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Baten en lasten</i>									
Programma Milieu	14.873	-15.055	-181	14.086	-14.308	-222	9.249	-12.965	-3.716
Programma Bouw- en woningtoezicht	5.693	-5.856	-163	5.242	-5.239	3	3.150	-4.817	-1.667
Overhead *	-	-	-	-	-	-	6.062	-474	5.588
Treasury **	143	-	143	137	-	137	-	-	-
Totaal baten en lasten	20.709	-20.911	-201	19.465	-19.547	-82	18.461	-18.256	205
<i>Mutaties reserves</i>									
Programma Milieu	28	-392	-364	9	119	128	9	-49	-40
Programma Bouw- en woningtoezicht	9	-180	-171	-	-46	-46	-	-18	-18
Overhead *	-	-	-	-	-	-	-	-147	-147
Treasury **	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	37	-572	-534	9	74	82	9	-213	-205
Resultaat	20.746	-21.483	-735	19.474	-19.474	-0	18.470	-18.470	0

Overzicht van baten en lasten <i>bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2019			Begroting 2020			Begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Baten en lasten									
Programma Milieu	9.262	-12.965	-3.704	9.223	-12.965	-3.742	9.200	-12.965	-3.766
Programma Bouw- en woningtoezicht	3.155	-4.817	-1.662	3.139	-4.817	-1.678	2.538	-4.222	-1.685
Overhead *	5.962	-474	5.488	5.962	-474	5.488	5.962	-474	5.488
Treasury **	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten en lasten	18.379	-18.256	123	18.325	-18.256	68	17.700	-17.662	38
Mutaties reserves									
Programma Milieu	9	-62	-53	9	-23	-15	9	-	9
Programma Bouw- en woningtoezicht	-	-23	-23	-	-7	-7	-	-	-
Overhead *	-	-47	-47	-	-47	-47	-	-47	-47
Treasury **	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	9	-131	-123	9	-77	-68	9	-47	-38
Resultaat	18.388	-18.388	0	18.333	-18.333	0	17.708	-17.708	0

* In de jaarrekening 2016 en de begroting 2017 gold het vernieuwde BBV nog niet en was de overhead in de programma's Milieu en BWT opgenomen.

** In de jaarrekening 2016 en de begroting 2017 is treasury opgenomen als financieringsbaten en -lasten.

In alle overzichten zijn opbrengsten met een minteken weergegeven.

De meerjarenbegroting toont een stabiel meerjarenbeeld. Voor de jaren 2018 tot en met 2020 wordt uitgegaan van een gelijkblijvende productie en dus ook van gelijkblijvende contractuele bijdragen. Hierin is de daling van de inkomsten BWT ten opzichte van het jaar 2017 verwerkt. Dit is het gevolg van fase 1 van de privatisering. In het jaar 2021 wordt opnieuw rekening gehouden met een daling van de inkomsten BWT. Dan treedt fase 2 van de privatisering naar verwachting in werking.

2.3 Structurele mutaties in de reserves

De structurele mutaties in de reserves voor de jaren 2018 – 2021 zijn er als volgt uit:

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2018	2019	2020	2021
Structurele stortingen				
Reserve Bodemkwaliteitskaarten	8.644	8.644	8.644	8.644
Totaal structurele stortingen	8.644	8.644	8.644	8.644
Structurele onttrekkingen				
Reserve Informatisering/Automatisering	6.075	6.075	6.075	6.075
Reserve Bodemkwaliteitskaarten	6.692	6.692	1.200	
Reserve Verbouwing	32.968	32.968	32.968	32.968
Reserve Digitalisering	7.500	7.500	7.500	7.500
Reserve Friciekosten	100.000			
Totaal structurele onttrekkingen	153.235	53.235	47.743	46.543
Totaal structurele reservemutaties	144.591	44.591	39.099	37.899

De structurele storting betreft de jaarlijkse dotatie aan de bestemmingsreserve bodemkwaliteitskaarten ter grootte van 100 uur. Door deze structurele toevoeging blijft de bestemmingsreserve op niveau en wordt gespaard voor actualisaties van de kaarten. De onttrekking in het kader van de friciekosten is de laatste (van vier) onttrekkingen aan de betreffende bestemmingsreserve. Deze was in gevormd bij de opzegging van de huur- en serviceovereenkomst van het ISMH. Alle overige structurele onttrekkingen zijn ter dekking van de eveneens structurele afschrijvingslasten op de investeringen.

2.4 Programmabegroting 2018

Naast de organisatiebrede begroting is voor het jaar 2018 ook een begroting opgesteld, waarin de programma's milieu en bouw- en woningtoezicht apart gepresenteerd worden. Conform de voorschriften in het vernieuwde BBV wordt nu ook de overhead apart weergegeven.

Programmabegroting 2018	Milieu	Bouw- en Woningtoezicht	Overhead	Totaal
Baten				
Contractuele bijdragen	-11.266.270	-4.513.959	0	-15.780.229
Overige bijdragen	-415.503	-202.973	-58.682	-677.158
Projectbaten	-1.283.457	-100.000	0	-1.383.457
Doorberekende Bijdragen	0	0	-415.534	-415.534
Onttrekking reserves	-49.065	-17.627	-146.543	-213.235
Totaal Baten	-13.014.296	-4.834.559	-620.759	-18.469.614
Lasten				
Personeelskosten	7.341.328	2.833.983	3.493.443	13.668.754
Bijkomende Personeelskosten	233.983	94.294	136.514	464.791
Apparaatskosten	209.740	114.574	2.301.307	2.625.622
Directe productkosten	180.263	7.000	0	187.263
Doorberekende kosten	0	0	0	0
Projectlasten	1.283.457	100.000	0	1.383.457
Financieringslasten	0	0	131.082	131.082
Dotatie reserves	8.644	0	0	8.644
Totaal lasten	9.257.416	3.149.852	6.062.346	18.469.614
Saldo baten en lasten	-3.756.879	-1.684.707	5.441.586	0

Doordat de overhead uit de programma's gehaald is, toont het voorgaande overzicht geen zuivere resultaten voor de programma's milieu en BWT. Extracomptabel wordt dit resultaat wel bepaald door de kosten van de overhead te verdelen op basis van de fte's. De resultaten per programma zijn dan als volgt:

Programma	Resultaat 2018
Milieu	29.610
Bouw- en woningtoezicht	-29.610
Totaal	-

2.5 Toelichting kosten- en opbrengstensoorten

In de tabellen van de volgende paragrafen en hoofdstukken worden de baten en lasten weergegeven in diverse kosten- en opbrengstensoorten. Hierna volgt per soort een korte uiteenzetting van de kosten en opbrengsten, die onder deze posten verantwoord worden.

Baten:

- Contractuele bijdragen: Contractuele bijdragen conform de jaarprogramma's voor zowel milieu als BWT;
- Overige bijdragen: Overige inkomsten en interne financieringsbaten;
- Projectbaten: Projectopbrengsten, deze maken in het algemeen geen onderdeel uit van het exploitatieresultaat;
- Doorberekende bijdragen: Bijdragen in de kosten door onder andere de RMH en de RDOG;
- Onttrekking reserves: Bijdragen in de exploitatie vanuit de reserves.

Lasten:

- Personeelskosten: Salarislasten van personeel van de ODMH, inclusief ingehuurd personeel;
- Bijkomende personeelskosten: Kosten ten behoeve van het personeel, zoals reiskosten en scholingskosten;
- Apparaatskosten: Diverse kosten, zoals leaseauto's, automatiseringskosten, huisvestingslasten en kapitaallasten;
- Directe productkosten: Algemene kosten, zoals werkbudgetten;

- Projectlasten: Projectlasten, deze maken in het algemeen geen onderdeel uit van het exploitatieresultaat;
- Dotatie reserves: Bijdragen vanuit de exploitatie aan de reserves.

2.6 Incidentele baten en lasten

Het overzicht van incidentele baten en lasten voor de jaren 2018 tot en met 2021 ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Programmabegroting 2018				Meerjarenbegroting 2019				Meerjarenbegroting 2020				Meerjarenbegroting 2021			
	Milieu	BWT	Over-head	Totaal	Milieu	BWT	Over-head	Totaal	Milieu	BWT	Over-head	Totaal	Milieu	BWT	Over-head	Totaal
Incidentele baten																
Contractuele bijdragen				0				0				0				0
Overige bijdragen				0				0				0				0
Doorberekende Bijdragen				0				0				0				0
Onttrekking reserves	-42	-18		-60	-72	-6		-78	-29			-29				0
Totaal incidentele baten	-42	-18		-60	-72	-6		-78	-29	0		-29	0	0		0
Incidentele lasten																
(Bijk.) Personeelskosten				0				0				0				0
Apparaatskosten	42	18		60	14	6		20				0				0
Directe productkosten				0				0				0				0
Financieringslasten				0				0				0				0
Dotatie reserves				0				0				0				0
Totaal incidentele lasten	42	18	0	60	14	6	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0	0	-58	0	0	-58	-29	0	0	-29	0	0	0	0

Alle bedragen x € 1.000

De meerjarenbegroting van de ODMH bevat slechts beperkt baten en lasten die een incidenteel karakter hebben. Het begrip incidenteel wordt in de 'Notitie incidentele en structurele baten en lasten' van de commissie BBV omschreven als baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen, waarbij het van belang is dat het gaat om 'eenmalige zaken'.

De incidentele baten betreffen de onttrekkingen uit de Bestemmingsreserves externe veiligheid en ontwikkeling. Voor de laatste geldt dat de uitgaven die ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht worden ook incidenteel zijn. Dit zijn ontwikkelings- en automatiseringskosten ter voorbereiding op de invoering van de nieuwe Omgevingswet.

2.7 Financiële positie ODMH

2.7.1 Inleiding

In het kader van de programmabegroting 2015 is een meerjarige financiële analyse uitgevoerd, teneinde een oordeel te kunnen vellen over de ontwikkeling van het eigen vermogen. In deze programmabegroting 2018 - 2021 is deze meerjarige financiële analyse herhaald en geactualiseerd.

2.7.2 Vermogensontwikkeling 2016 - 2021

De financiële ontwikkeling van een organisatie laat zich goed analyseren aan de hand van de ontwikkeling van het eigen vermogen (EV). De ontwikkeling van het eigen vermogen is namelijk de resultante van zowel het reguliere operationele resultaat als van de directe mutaties in de reserves, voorzieningen en andere balansposten. Van 2016 tot en met 2021 kent het eigen vermogen van de ODMH de volgende geprognosticeerde ontwikkeling:

Eigen Vermogen ODMH	2016 *	2017	2018	2019	2020	2021
Stand 1 januari	3.278	2.743	2.558	2.353	2.229	2.161
Mutatie	-534	-185	-205	-124	-68	-38
Stand 31 december	2.743	2.558	2.353	2.229	2.161	2.123
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>						

* Onder voorbehoud van goedkeuring van de jaarstukken 2016 door de accountant en het algemeen bestuur.

Het eigen vermogen van de ODMH kende een forse daling in 2016. In dat jaar is de bestemmingsreserve vakantiegeld van circa € 400.000 als dekkingsmiddel gebruikt voor de extra en eenmalige last aan vakantiegeld. Deze is het gevolg van de invoering van het individueel keuzebudget (IKB). De daling vanaf 2017 vindt geleidelijk plaats en is het gevolg van het inzetten van de diverse bestemmingsreserves ter dekking van de afschrijvingslasten voor investeringen die in de periode tot en met 2015 plaatsgevonden hebben.

De stand van het eigen vermogen op 31 december 2016 wijkt af van de stand die weergegeven wordt in de geprognosticeerde balans in de hierna volgende paragraaf. In dat overzicht wordt het positieve resultaat (€ 735.276) meegenomen in het eigen vermogen. Omdat bij de vaststelling van de jaarrekening voorgesteld wordt dit resultaat te restitueren aan de deelnemers, verdwijnt dit resultaat uit het eigen vermogen van de ODMH.

2.7.3 Geprognosticeerde balans

In de loop van 2016 is het vernieuwde BBV vastgesteld. Rode draad in deze vernieuwing is het streven om het inzicht in de financiële positie en het onderling vergelijk van begrotingen beter mogelijk te maken.

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het nieuwe BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven. Dit betekent dat met ingang van deze begroting een geprognosticeerde balans per 31 december 2018 is opgenomen en daarnaast een berekening van het EMU-saldo voor de jaarschijven 2019 – 2021.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
ACTIVA						
Vaste activa						
Materiële vaste activa	7.951	7.526	7.178	6.857	6.563	6.296
Totaal vaste activa	7.951	7.526	7.178	6.857	6.563	6.296
Vlottende activa						
Uiteenzettingen met en rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.260	6.518	6.518	6.518	6.518	6.518
Liquide middelen	110	110	110	110	110	110
Overlopende activa	485	485	485	485	485	485
Totaal vlottende activa	5.855	7.113	7.113	7.113	7.113	7.113
Totaal activa	13.806	14.639	14.290	13.969	13.675	13.408

PASSIVA	(bedragen x € 1.000)	Rekening 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
Vaste passiva							
Eigen vermogen		3.479	2.558	2.353	2.229	2.161	2.123
Voorzieningen		814	726	608	588	576	534
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		3.878	3.709	3.533	3.352	3.164	2.969
Totaal vaste passiva		8.170	6.993	6.494	6.169	5.901	5.626
Vlottende passiva							
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		243	243	243	243	243	243
Overlopende passiva		5.392	5.392	5.392	5.392	5.392	5.392
Toe- / afname schuldpositie		0	2.011	2.162	2.165	2.139	2.147
Totaal vlottende passiva		5.635	7.646	7.797	7.800	7.774	7.782
Totaal passiva		13.805	14.639	14.291	13.969	13.675	13.408

2.7.4 EMU-saldo

Met ingang van 2018 is conform de vernieuwing BBV de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar vereist in de meerjarenbegroting.

De begroting van de ODMH is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de overheidsorganisatie, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

	Omschrijving	(bedragen x € 1.000)	Rekening 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c) (een nadelig saldo wordt negatief weergegeven)		201	82	-205	-123	-68	-38
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	728	710	683	656	629	602
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	+	79	92	93	93	93	93
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	345	285	335	335	335	335
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	+	-	-	-	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	+	-	-	-	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-	-	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	+	-	-	-	-	-	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-	278	179	211	113	105	136
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-	-	-	-
11	Boekwinst bij verkoop effecten		-	-	-	-	-	-
	Berekend EMU-saldo		385	420	25	178	214	186

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. Zoals eerder aangegeven werkt de EMU-systematiek op een andere manier dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de

gemeentelijke organisaties hanteren. Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de afschrijvingslasten van de investeringen. Investerings in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Het EMU-saldo van de ODMH voor het jaar 2018 komt uit op € 25.000. Het betekent dat in EMU-termen de inkomsten € 25.000 groter zijn dan de uitgaven.

2.7.5 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Op grond van artikel 20 lid 2 moet de programmabegroting de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van gelijke volume weergeven. Als gevolg van de invoering van het individueel keuzebudget (IKB) in 2017 heeft de ODMH dergelijke verplichtingen niet meer.

2.7.6 Financiering

De ODMH heeft een langlopende lening voor het Midden-Hollandhuis. Deze is in 2015 tezamen met het pand in 2015 overgenomen van het ISMH. Omdat de ODMH de jaarprogramma's elk kwartaal vooruit in rekening brengt, is verdere financiering van de exploitatielasten niet noodzakelijk.

2.7.7 Begrotingsgrondslagen

In hoofdstuk 2.1 zijn de uitgangspunten weergegeven, die gehanteerd zijn bij het opstellen van deze begroting. Vaste grondslag voor de begroting is de Nota Planning & Control. In die nota zijn de afspraken benoemd, die de ODMH en haar deelnemers overeengekomen zijn. Voorbeelden daarvan zijn afspraken omtrent indexering, bezuinigingen en de wijze van afrekening.

2.7.8 Reserves en voorzieningen

Het verloop van de reserves en voorzieningen van de ODMH in de periode 2016 tot en met 2021 ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Rekening 2016				(Gewijz.) Begroting 2017		
	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
Algemene reserve							
1 Algemene Reserve	1.493.780	28.720	120.000	1.402.500			1.402.500
Totaal Algemene Reserves	1.493.780	28.720	120.000	1.402.500	-	-	1.402.500
Bestemmingsreserves							
2 BR Informatisering/Automatisering	115.421		6.075	109.346		6.075	103.271
3 BR Bodemkwaliteitskaarten	93.728	8.469	6.283	95.914	8.533	7.391	97.056
4 BR Verbouwing	626.400		32.968	593.432		32.968	560.464
5 BR Digitalisering	142.500		7.500	135.000		7.500	127.500
6 BR Externe Veiligheid	87.307			87.307			87.307
7 BR Vakantiegeld	418.734		418.734	-			-
8 BR Friciekosten	300.000		100.000	200.000		100.000	100.000
9 BR Ontwikkeling	-	120.000		120.000		40.000	80.000
Totaal Bestemmingsreserves	1.784.091	128.469	571.560	1.341.000	8.533	193.934	1.155.599
Voorzieningen							
10 VZ Personeel	248.924		186.025	62.899		22.446	40.453
11 VZ Onderhoud Midden-Hollandhuis	764.187	91.598	104.856	750.929	91.744	156.953	685.719
Totaal Voorzieningen	1.013.111	91.598	290.881	813.828	91.744	179.399	726.172
Totaal Reserves en Voorzieningen	4.290.982	248.787	982.441	3.557.327	100.277	373.333	3.284.271

Omschrijving	Begroting 2018			Begroting 2019		
	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
Algemene reserve						
1 Algemene Reserve			1.402.500			1.402.500
Totaal Algemene Reserves	-	-	1.402.500	-	-	1.402.500
Bestemmingsreserves						
2 BR Informatisering/Automatisering		6.075	97.196		6.075	91.121
3 BR Bodemkwaliteitskaarten	8.644	6.692	99.008	8.644	6.692	100.960
4 BR Verbouwing		32.968	527.496		32.968	494.528
5 BR Digitalisering		7.500	120.000		7.500	112.500
6 BR Externe Veiligheid			87.307		58.205	29.102
7 BR Vakantiegeld			-			-
8 BR Frictiekosten		100.000	-			-
9 BR Ontwikkeling		60.000	20.000		20.000	-
Totaal Bestemmingsreserves	8.644	213.235	951.008	8.644	131.440	828.212
Voorzieningen						
10 VZ Personeel		40.453	-			-
11 VZ Onderhoud Midden-Hollandhuis	92.937	170.392	608.264	92.937	112.990	588.211
Totaal Voorzieningen	92.937	210.845	608.264	92.937	112.990	588.211
Totaal Reserves en Voorzieningen	101.581	424.080	2.961.772	101.581	244.429	2.818.923

Omschrijving	Begroting 2020			Begroting 2021		
	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
Algemene reserve						
1 Algemene Reserve			1.402.500			1.402.500
Totaal Algemene Reserves	-	-	1.402.500	-	-	1.402.500
Bestemmingsreserves						
2 BR Informatisering/Automatisering		6.075	85.046		6.075	78.971
3 BR Bodemkwaliteitskaarten	8.644	1.200	108.404	8.644		117.048
4 BR Verbouwing		32.968	461.560		32.968	428.592
5 BR Digitalisering		7.500	105.000		7.500	97.500
6 BR Externe Veiligheid		29.102	-			-
7 BR Vakantiegeld			-			-
8 BR Frictiekosten			-			-
9 BR Ontwikkeling			-			-
Totaal Bestemmingsreserves	8.644	76.845	760.011	8.644	46.543	722.112
Voorzieningen						
10 VZ Personeel			-			-
11 VZ Onderhoud Midden-Hollandhuis	92.937	104.718	576.429	92.937	135.512	533.854
Totaal Voorzieningen	92.937	104.718	576.429	92.937	135.512	533.854
Totaal Reserves en Voorzieningen	101.581	181.564	2.738.940	101.581	182.055	2.658.466

2.7.9 Investerings 2018 – 2021

Voor de jaren 2018 tot en met 2021 zijn investeringen geraamd op het gebied van automatisering, apparatuur en meubilair. Deze betreffen vervangingsinvesteringen.

Investerings	2018	2019	2020	2021
Automatisering	250.000	250.000	250.000	250.000
Apparatuur milieu	50.000	50.000	50.000	50.000
Meubilair	35.000	35.000	35.000	35.000
Totaal	335.000	335.000	335.000	335.000

3 Programma milieu

3.1 Wat willen we bereiken?

De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. Dit doen we door milieutaken in de hele regio en bouw- en woningtoezichttaken in een deel ervan uit te voeren in opdracht van de aangesloten gemeenten en de provincie Zuid-Holland. De taken van de ODMH omvatten vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieuregels, bouw- en woningtoezicht en advisering, ontwikkeling en uitvoering van duurzaamheidsbeleid. De ODMH adviseert gemeenten ook over milieuaspecten bij ruimtelijke plannen.

Daarnaast voert de omgevingsdienst taken uit ten aanzien van bodem, externe veiligheid, geluid- en luchtkwaliteit, archeologie, ecologie en milieueducatie. De dienst houdt ook toezicht op de kwaliteit en veiligheid van officiële zwemwaterlocaties en badinrichtingen voor het gehele grondgebied van de provincie Zuid-Holland. De ODMH streeft daarbij een professionele, betrouwbare en vertrouwde organisatie te zijn.

3.2 Wat gaan we daar voor doen?

De programmabegroting van de omgevingsdienst is gebaseerd op een inschatting van het aantal uur dat geleverd wordt aan de deelnemende gemeenten en de provincie. Deze inschatting is gemaakt door het te verwachten aantal producten per klant (gemeente/provincie) te vermenigvuldigen met het kental. Waar geen kental kan worden gehanteerd, wordt een inschatting gemaakt op urenbasis (maatwerk). De algemene taken van de omgevingsdienst bestaande uit juridische en beleidsondersteuning, klachtenbehandeling, milieuvluchten, applicatiebeheer van het inrichtingenbestand, de helpdesk, gebiedsgerichte controles en beleidsondersteuning worden gebundeld in een regionaal budget en verdeeld op basis van inwoneraantal.

Bij de bepaling van het te verwachten aantal producten is rekening gehouden met de nieuwe ontwikkelingen in het gehele werkveld van de omgevingsdienst en met de realisatiecijfers van 2016.

Toezicht en handhaving

De omgevingsdienst controleert namens de aangesloten gemeenten en de provincie Zuid-Holland of bedrijven binnen de regio zich houden aan de (milieu-)wet- en regelgeving.

Fysieke controles

De omgevingsdienst controleert namens B&W en GS omgevingsvergunningen en meldingen. Tijdens de fysieke controles houden we toezicht op de impact van de bedrijven op de veiligheid en de milieubelasting. Zo wordt gelet op de aanwezigheid, het gebruik en de emissie van gevaarlijke stoffen en kunnen gevaarlijke en of hinderlijke situaties worden onderkend en zo nodig verkleind. Ook zien we toe op de vereiste voorzieningen waarmee overlast van geur, stof en geluid voor omwonenden wordt voorkomen of beperkt. De ODMH heeft de fysieke controles onderverdeeld in preventieve controles, aspectcontroles en controles naar aanleiding van klachten en meldingen. Hierbij passen wij de volgende risicomethodiek toe. Bedrijven met de grootste impact op de veiligheid of de milieubelasting krijgen de meeste aandacht. Het inplannen van de bedrijfscontroles gebeurt risicogericht waarbij ook rekening wordt gehouden met de ervaringen bij de bedrijven in de afgelopen jaren. Afhankelijk van diverse parameters als naleefgedrag, klachten en bedrijfsmeldingen wordt lopende het jaar extra toezicht uitgevoerd waar dit nodig is.

Administratieve controle

Naast de fysieke controles houdt de ODMH ook administratief toezicht om onderzoek te doen naar de juistheid en betrouwbaarheid van door bedrijven beschikbaar gestelde informatie.

Hierbij werken we samen met andere handhavingpartners aan de optimalisering van het toezicht. Daarbij wordt gebruik gemaakt van twee aanvullende typen toezicht:

- Systeemtoezicht: hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de eigen beheerssystemen van een bedrijf.
- Informatiegestuurd toezicht: op basis van de beschikbare informatie bij de partners (bestuurs- en strafrecht, fiscaal) wordt de effectiviteit van toezicht verhoogd bij problemen die het domein van een enkel bevoegd gezag overstijgen.

Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving

Bij de constatering van een overtreding wordt een optimale mix van bestuursrechtelijke en strafrechtelijke instrumenten ingezet om de overtreding ongedaan te maken. De basis hiervoor is de landelijke handhavingstrategie. De ernst van de overtreding (milieu, veiligheid, gezondheid) en het gedrag van de overtreder (pro-actief, onverschillig, calculerend bewust, structureel negatief) zijn bepalend voor de te kiezen instrumentaria.

De ODMH heeft drie Boa's in dienst. Zij worden ingezet op diepgaande strafrechtelijke onderzoeken op het gebied van milieuwetgeving. Daarnaast worden de Boa's in het kader van pilots ingezet voor het punitieve instrument 'bestuurlijke strafbeschikking'.

Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz)

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd gezag voor de handhaving in het kader van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz). De Omgevingsdienst Midden-Holland voert deze taak op het grondgebied van de hele provincie Zuid-Holland uit. Dit betekent dat er jaarlijks 345 bad- en zweminrichtingen worden gecontroleerd op hygiëne en veiligheid.

We houden toezicht op 301 categorie A-zweminrichtingen (de openbare en de semi-openbare zwembaden), 44 categorie B-zweminrichtingen (de peuterbaden) en 108 categorie C- en D-zwemgelegenheden (de zwemgelegenheden in oppervlaktewater).

In het zwemseizoen (1 mei – 1 oktober) worden de buitenlocaties gecontroleerd. De waterkwaliteit wordt bewaakt aan de hand van monsters die de waterkwaliteitsbeheerders nemen en laten analyseren. De analyseresultaten worden aan de ODMH doorgegeven. De kwaliteit wordt door de ODMH bekend gemaakt via www.zwemwater.nl en de zwemwatertelefoon. Indien de kwaliteit niet in orde is, zijn er drie opties t.w. een waarschuwing, een negatief zwemadvies of, in ernstige gevallen, een zwemverbod.

Milieuvergunningen

Het team vergunningverlening van de ODMH behandelt aanvragen van milieuvergunningen en neemt zelf initiatief tot ambtshalve actualisering of intrekking van vergunningen als dat nodig is. Een milieuvergunning heeft tot doel om (economische) activiteiten te laten uitvoeren op een manier die milieuhygiënisch verantwoord is, en die overlast voor omwonenden beperkt. Vergunningen voor vergelijkbare activiteiten worden op vergelijkbare wijze verleend, zodat sprake is van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor de ondernemers. Hierbij werken wij met een standaard voorschriftenpakket waarbij uiteraard wel maatwerk mogelijk is. De wettelijke procedure die wordt doorlopen, geeft omwonenden de gelegenheid inspraak uit te oefenen en tijdig kennis te nemen van de inhoud van de vergunning.

Specialistische taken

De ODMH voert alle milieutaken uit inclusief in- en externe advisering op het gebied van bodem, archeologie, geluid, lucht en externe veiligheid. Ook vinden er werkzaamheden plaats, die gericht zijn op het realiseren van een duurzame leefomgeving in Midden-Holland.

Bodem en Archeologie

De bodemwerkzaamheden leiden ertoe dat in de besluitvorming het aspect bodem tijdens de inrichting en het beheer van de openbare ruimte op de juiste wijze wordt meegewogen en meegenomen. Zo worden voorwaarden verbonden aan het bouwen op ernstig verontreinigde grond. Medewerkers zien toe op het verantwoord toepassen van grond en op het behoud van archeologisch erfgoed. Hergebruik wordt gestimuleerd en bodemonderzoek tegen een scherpe prijs aangeboden. Ook heeft bodembeleid als doel zoveel mogelijk grond en bagger te hergebruiken zonder dat risico's optreden voor de gebruikers.

Geluid, Lucht, Ecologie en Externe Veiligheid

De meeste klachten die jaarlijks binnenkomen bij de ODMH hebben betrekking op geluid en lucht. Om die hoeveelheid klachten te verminderen en waar mogelijk te voorkomen voert de omgevingsdienst, bij voorkeur in een zo vroeg mogelijk stadium, bedrijfscontroles en diverse metingen uit. Daarnaast adviseren wij op deze milieuthema's bij ruimtelijke ontwikkelingen en bij het verlenen van milieuvergunningen. Hiermee bereikt de ODMH dat zowel de bedrijvigheid als ook de woningbouw doorgang kan vinden zonder dat dit leidt tot een toename van klachten en/of moeilijke situaties. Bij externe veiligheid worden de plaatselijke risico's voor de omgeving tijdens de verschillende productiefases van gevaarlijke stoffen (produceren, behandelen of vervoer) in kaart gebracht. De risico's worden geobjectiveerd en de adviezen in het planvormingsproces van de regionale gemeenten meegenomen.

Ruimtelijke Ordening en Milieu (ROM)

Het cluster ROM adviseert en ondersteunt op milieugebied bij ruimtelijke plannen in Midden-Holland. In een zo vroeg mogelijk stadium brengt de ODMH de benodigde randvoorwaarden in kaart om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Daarnaast is er aandacht voor de kansen om de kwaliteit van de leefomgeving te verhogen. Hiermee worden de leefbaarheid en duurzaamheid in Midden-Holland vergroot en kunnen ruimtelijke processen doorgang vinden.

Duurzaamheid

Het team duurzaamheid van de ODMH ondersteunt bij de uitvoering van duurzaamheidsprogramma's van de deelnemers. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het stimuleren van particulieren om hun bestaande woning energetisch te verbeteren of de verduurzaming van de eigen organisatie en het maatschappelijk vastgoed.

Het team werkt in het verlengde van duurzaamheid aan natuur- en milieueducatie. Hiervoor zetten wij het regionale Centrum voor Natuur- en Milieueducatie De Zwanebloem in. Kinderen in het basisonderwijs kunnen lessen op onze leszolder volgen en de ODMH verzorgt leskisten en lesmateriaal voor basisscholen. Ook kunnen buitenlessen op locatie vlakbij de school worden gevolgd.

Kwaliteit uitvoering VTH taken

Vanuit de Wabo en vastgestelde kwaliteitsverordening hebben het college van B & W, respectievelijk Gedeputeerde Staten, jaarlijks de verplichting over de kwaliteit van de uitvoering van de VTH taken te rapporteren aan de gemeenteraad, respectievelijk Provinciale Staten.

Voor de taken die ondergebracht zijn bij de ODMH voldoen deze, zowel voor de kritieke massa als voor de processen, aan de kwaliteitscriteria 2.1 (de door samenwerkende overheden ontwikkelde standaard).

3.3 Wat gaat het kosten?

Het begrotingstotaal van het programma milieu bedraagt € 9.257.416. De complete begroting voor het jaar 2018 ziet er als volgt uit:

Programmabegroting 2018	Milieu
Baten	
Contractuele bijdragen	-11.266.270
Overige bijdragen	-415.503
Projectbaten	-1.283.457
Doorberekende Bijdragen	0
Onttrekking reserves	-49.065
Totaal Baten	-13.014.296
Lasten	
Personeelskosten	7.341.328
Bijkomende Personeelskosten	233.983
Apparaatskosten	209.740
Directe productkosten	180.263
Doorberekende kosten	0
Projectlasten	1.283.457
Financieringslasten	0
Dotatie reserves	8.644
Totaal lasten	9.257.416
Saldo baten en lasten	-3.756.879

Voor de gemeentelijke en provinciale bijdragen voor het programma milieu wordt verwezen naar bijlage 1.

4 Programma bouw- en woningtoezicht

Sinds enkele jaren voert de ODMH naast de milieutaken ook taken op het gebied van bouw- en woningtoezicht en ruimtelijke ordening (BWT-taken) uit voor de gemeenten Bodegraven Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Zuidplas. De afdeling BWT van de ODMH heeft een duidelijke missie: BWT ziet namens de aangesloten gemeenten toe op de veilige bouw en het toegestane gebruik van gronden en bouwwerken. Wij doen dat door vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering op het gebied van bouwregelgeving en ruimtelijke ordening. De taken worden uitgevoerd door de Afdeling Bouw- en woningtoezicht, die is opgebouwd uit drie teams (Team Juridisch en Plantoetsing, Team Toezicht en Handhaving en Team Vergunningverlening).

4.1 Wat willen we bereiken?

De programmabegroting van de omgevingsdienst is gebaseerd op een inschatting van het aantal uren dat geleverd gaat worden aan de deelnemende gemeenten en de bijdrage van de provincie. Deze inschatting voor de gemeenten is gemaakt door het te verwachten aantal producten per gemeente te vermenigvuldigen met het aantal uren dat er gemiddeld aan een product besteed wordt (kental). Bij de bepaling van het te verwachten aantal producten is rekening gehouden met de nieuwe ontwikkelingen in het gehele werkveld van de omgevingsdienst en met de realisatiecijfers van de voorgaande jaren.

De ODMH voert voor vier gemeenten de taken op het gebied van bouw- en woningtoezicht uit. Door de overdracht van de BWT-taken van gemeenten aan de ODMH wordt een betere dienstverlening aan ondernemers en inwoners mogelijk. De bundeling van kennis en taken leidt bovendien tot meer specialisme en minder kwetsbaarheid in de dienstverlening. De kwaliteit zal ook verbeteren door een meer eenduidige wijze van vergunningverlening, toezicht en handhaving in de regio.

4.2 Wat gaan we daar voor doen?

De programmabegroting van de afdeling BWT is gebaseerd op een inschatting van het aantal uren dat geleverd zal worden aan de deelnemende gemeenten en de provincie. Deze uren worden bepaald door het te verwachten aantal producten, zoals vergunningen en toezichtbezoeken, te vermenigvuldigen met de kentallen zoals die zijn opgenomen in het Productenboek BWT 2018. Uitgangspunt is om zoveel mogelijk producten op basis van kentallen te verrekenen. De daadwerkelijk benodigde producten worden jaarlijks gemonitord, waar dat nodig is, worden de kentallen bijgesteld. Voor producten die vanwege hun aard of omvang niet geschikt zijn om op grond van de kentallen af te rekenen, zoals het voeren van vooroverleg op grond van conceptaanvraag en het afhandelen van principeverzoeken tot vaststelling van de vergunbaarheid, vindt een inschatting plaats van het benodigd aantal uren per jaar en een nacalculatie op daadwerkelijk gemaakte uren na afronding van het product. Dit geldt ook voor het product 'Minnelijk traject bij handhavingzaken en bezwaarprocedures inclusief mediation'. Ook kunnen voor producten op offertebasis aparte afspraken met de gemeente gemaakt worden (maatwerk) waarbij de afrekening eveneens geschiedt op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren na afronding van het product. Tenslotte zijn er nog de zogeheten 'regionale uren', dat zijn uren die alle deelnemers gezamenlijk betalen voor, bijvoorbeeld, het organisatorisch inrichten en operationeel hebben van een klantencontactcentrum voor de gemeenten (frontoffice), het delen van gebiedskennis of datamanagement en het up-to-date houden van modellen.

Voor de vier gemeenten die hun BWT-taken hebben overgedragen aan de ODMH, handelt de ODMH de aanvragen om vergunning ingevolge Omgevingswet de af. Een omgevingsvergunning kan betrekking hebben op meerdere activiteiten, zoals bouwen, slopen, kappen, reclame, aanleg, inritten

en brandveilig gebruik. Het uitvoeringskader voor vergunningverlening is uitgewerkt in de Nota vergunningverlening BWT 2017 – 2020.

De ODMH verzorgt ook het toezicht voor de gemeenten die hun taken hebben overgedragen. Op grond van beleidsplannen en uitvoeringsplannen wordt, aan de hand van de gemeentelijke criteria, bepaald welk toezichtniveau noodzakelijk is per verleende omgevingsvergunning of activiteit. Vervolgens worden op basis van het vastgestelde toezichtniveau één of meerdere controles uitgevoerd en wordt een rapportage opgesteld van de controles. Naast toezicht voert de ODMH ook de handhaving uit. Handhaving is er op gericht om illegale situaties te beëindigen. Het omvat onder meer het versturen van een waarschuwing of een voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom of bestuursdwang, en het stilleggen van werkzaamheden. De ODMH beschikt hiervoor onder meer over handhavingsjuristen, BOA's (bijzondere opsporingsambtenaren), inspecteurs en toezichthouders. Het uitvoeringskader voor toezicht en handhaving is de landelijke handhavingstrategie die verder is uitgewerkt in de gemeentelijke Nota's Handhavingsbeleid.

Naast het behandelen van de aanvragen voor vergunningen en uitvoeren van het toezicht en handhaving, voert de ODMH ook andere Wabo-gerelateerde werkzaamheden uit die samenhangen met BWT-activiteiten. Het gaat dan onder meer om:

- informatieverstrekking over procedures en criteria;
- bouwplantoetsing inclusief het geven van juridisch advies bij bestemmingsplanwijzigingen;
- advies over het restaureren of verbouwen van monumenten;
- (coördinatie van) de toetsing van constructieberekeningen en –tekeningen;
- het opstellen van rapportages en brieven ten aanzien van de constateringen bij toezichtbezoeken;
- het opsporen van illegale Wabo-gerelateerde activiteiten en het rapporteren hier over;
- advisering op normen ten aanzien van de energieprestatiecoëfficiënt (EPC);
- advisering t.a.v. asbesthandhaving, het beoordelen van asbestinventarisatierapporten en het begeleiden van asbestonderzoeken;
- bezwaar- en beroepschriften en overige juridische procedures die verband houden met de BWT- taken (het opstellen van verweerschriften, om de vertegenwoordiging tijdens hoorzittingen in bezwaar- en beroepzaken en om het opstellen van besluiten op bezwaar);
- afhandeling van verzoeken om planschade voor de gemeente Gouda.

Ook beschikt de ODMH over een wachtdienst die bouwgerelateerde voorvallen afhandelt, en worden in het kader van de rampenbestrijding onder meer de teams Bouwbeheer en Milieubeheer bemenst.

Waar nodig voeren de medewerkers van de ODMH overleg met diverse betrokken partijen zoals gemeenten, welstands- en monumentencommissies, de regionale brandweer en de waterschappen ten behoeve van bovenstaande werkzaamheden en taken.

De niet-Wabo gerelateerde zaken in bezwaar- en beroepsprocedures, alsmede juridische advies voor de niet Wabo-taken blijven bij de gemeenten (met uitzondering van de afhandeling van verzoeken om planschade voor de gemeente Gouda).

De inning van de leges is en blijft een verantwoordelijkheid van de betreffende gemeente. Wel wordt de benodigde informatie voor de legesinning, zoals NAW-gegevens, de opgegeven bouwkosten en de hoogte van de op te leggen legesaanslag door de ODMH geleverd.

Voor de VTH-taken (Vergunning, Toezicht en Handhaving) op het gebied van bouw- en woningtoezicht voldoet de Omgevingsdienst aan de landelijke kwaliteitscriteriacriteria. Door het samenvoegen van de BWT formatie uit Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Zuidplas is

sprake van een bundeling van kennis en kunde en kan excellente dienstverlening gerealiseerd worden.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Verwacht wordt dat de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen per 1 januari 2018 in werking treedt. De wet kent voor de korte termijn twee belangrijke onderdelen.

Om te beginnen leidt de wet ertoe dat een aantal kleinere bouwwerken 'bouwbesluittoetsvrij' worden. Dit wil zeggen dat ze wél vergunningplichtig (kunnen) blijven op grond van de welstand of de ruimtelijke ordening, maar dat de vergunningaanvragen niet langer aan het Bouwbesluit worden getoetst. Het gaat dan bijvoorbeeld om een dakkapel aan de voorzijde van de woning, of een aanbouw die groter is dan op grond van het bestemmingsplan zou mogen. Dit deel van de wet zal waarschijnlijk direct op 1 januari 2018 in werking treden.

Het tweede aspect van de wet houdt in dat de toetsing van bouwplannen aan het Bouwbesluit én het toezicht tijdens de bouw voortaan overgelaten worden aan private partijen, in plaats van aan de ODMH namens de BWT-gemeenten. Hiervoor moet eerst een Toelatingsorganisatie worden ingesteld om de instrumenten toe te laten. De Toelatingsorganisatie zal waarschijnlijk op 1 januari 2018 ingesteld worden. Door marktpartijen worden nu al instrumenten (methodes) ontwikkeld voor de kwaliteitsbewaking. Die instrumenten worden, na toelating door de Toelatingsorganisatie, door kwaliteitsborgers gebruikt om te controleren of de aannemer het werk zo uitvoert dat het bouwwerk bij oplevering voldoet aan de bouwtechnische eisen uit het Bouwbesluit.

Verwacht wordt dat de instrumenten uiterlijk op 1 juli 2018 beschikbaar zullen zijn en dat de kwaliteitsborging vanaf die datum privaat worden uitgevoerd.

Voor deze bouwwerken zal de ODMH wel de vergunningaanvragen voor welstand en strijdigheid bestemmingsplan blijven toetsen. Het kental wordt dus wel lager, maar het product vervalt niet helemaal.

Na drie jaar (in 2021) volgt een evaluatie. Na de evaluatie worden ook meer complexe bouwwerken zoals ziekenhuizen en metrostations (gevolgklasse 2 en 3) aan de markt overgelaten voor toetsing en toezicht.

Kwaliteit uitvoering VTH taken

Vanuit de Wabo en vastgestelde kwaliteitsverordening hebben het college van B & W, respectievelijk Gedeputeerde Staten, jaarlijks de verplichting over de kwaliteit van de uitvoering van de VTH taken te rapporteren aan de gemeenteraad, respectievelijk Provinciale Staten.

Voor de taken die ondergebracht zijn bij de ODMH voldoen deze, zowel voor de kritieke massa als voor de processen, aan de kwaliteitscriteria 2.1 (de door samenwerkende overheden ontwikkelde standaard).

4.3 Wat mag het kosten?

Het begrotingstotaal van het programma bouw- en woningtoezicht bedraagt € 3.149.852. De complete begroting voor het jaar 2018 ziet er als volgt uit:

Programmabegroting 2018	Bouw- en Woningtoezicht
Baten	
Contractuele bijdragen	-4.513.959
Overige bijdragen	-202.973
Projectbaten	-100.000
Doorberekende Bijdragen	0
Onttrekking reserves	-17.627
Totaal Baten	-4.834.559
Lasten	
Personeelskosten	2.833.978
Bijkomende Personeelskosten	94.295
Apparaatskosten	114.579
Directe productkosten	7.000
Doorberekende kosten	0
Projectlasten	100.000
Financieringslasten	0
Dotatie reserves	0
Totaal lasten	3.149.852
Saldo baten en lasten	-1.684.707

Voor de gemeentelijke bijdragen voor het programma bouw- en woningtoezicht wordt verwezen naar bijlage 2.

5 Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

5.1 Overhead

Als gevolg van het vernieuwde BBV wordt de overhead met ingang van begrotingsjaar 2018 apart gepresenteerd. De inhoudelijke programma's milieu en bouw- en woningtoezicht bevatten geen kosten en opbrengsten van overhead meer.

In het vernieuwde BBV wordt overhead gedefinieerd als 'Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'.

Overhead bestaat in elk geval uit:

1. Leidinggevend primair proces (hiërarchisch). Projectleiding valt hier buiten. Het betreft alle hiërarchische leidinggevenden in het primair proces. Zij hebben een personele verantwoordelijkheid waaronder het voeren van functioneringsgesprekken. Niet: projectleiding en coördinatoren.
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie. Het betreft functies als controllers, financieel adviseurs en specialisten, planning & control, financiële verantwoording, administratieve organisatie, risicomangement, (EDP) auditing, interne kwaliteitszorg, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
3. P&O / HRM. Het betreft salarisadministratie, P&O / HRM advies, organisatie- en formatieadvies, OR-ondersteuning, mobiliteitscentrum, coaching, leren en ontwikkelen, bedrijfsmaatschappelijk werk, ARBO, recruitment, arbeidsvoorwaarden, HR control. Het is exclusief opleidingen door P&O gegeven en gericht op de directe uitvoeringspraktijk.
4. Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).
5. Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC). Het gaat om zowel interne als externe communicatie. Niet: projectcommunicatie en medewerkers die bij een projectbureau werken.
6. Juridische zaken. Het betreft juridische medewerkers die op de bedrijfsvoering afdeling werken of belast zijn met een bedrijfsvoeringstaak op een afdeling. Niet: afhandeling van bezwaar- en beroepschriften. Niet: juristen die primaire taken verrichten (bijv. vergunningverlening).
7. Bestuurszaken en bestuursondersteuning. Het betreft bestuursadviseurs en bestuursondersteuner, zijnde de ambtelijke ondersteuning en beleidsadvisering van de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. Niet: raadsgriffie (behoort tot facilitering bestuursorganen, taakveld 0.1).
8. Informatievoorziening en automatisering (ICT). Het betreft medewerkers informatisering en automatisering, systeem- en netwerkbeheer, werkplekondersteuning, helpdesk, ontwikkeling ICT projectmanagement, technisch applicatiebeheer en functioneel applicatiebeheer dat door bedrijfsvoering medewerkers wordt gedaan (het is exclusief functioneel beheer ten behoeve van primaire proces systemen).
9. Facilitaire zaken en Huisvesting. Het is inclusief receptie, beveiliging en catering en gebouwenbeheerders.
10. DIV. Het betreft medewerkers die kaders stellen en richtlijnen ontwikkelen, zich bezighouden met expertise-ontwikkeling, adviseren bij procesinrichting en –aansluitingen op e-depot, DMS inrichten en beheren, zich bezighouden met postregistratie en e-depot, archiefonderzoeken en coördineren (niet zijnde leidinggevende), fysieke en digitale documenten verwerken, vernietigen en overbrengen en fysiek en digitaal archief opbouwen en beheren.
11. Managementondersteuning primair proces. Het betreft secretariaten, office management en management assistentie in het primair proces.

Bovenstaande indeling kan terug gebracht worden tot de volgende uitgangspunten als men naar de gehele organisatie kijkt.

- Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden.
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren derhalve tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (bijvoorbeeld uitbesteding salarisadministratie).
- Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead.
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

Specifiek voor de ODMH kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

- De afdeling Bedrijfsvoering wordt toegerekend aan de overhead met uitzondering van het cluster Functioneel Applicatiebeheer, welke de systemen van het primair proces in beheer heeft.
- De huisvestingslasten zijn overhead met uitzondering van de kosten die gemaakt worden voor de Zwanebloem.
- Alle loonkosten van MT-leden en teamleiders van de afdelingen milieu en BWT behoren tot de overhead.
- Alle loonkosten van de bedrijfskundige en communicatiemedewerkers behoren tot de overhead.
- De juristen op het gebied van milieu en BWT behoren tot het primair proces. Juristen op het gebied van P&O behoren tot de overhead.
- Beleidsadvisering op het gebied van milieu en BWT behoort tot het primair proces.

5.2 Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de Wet Modernisering Vennootschapsbelastingplicht Overheidsondernemingen in werking getreden. In 2015 is gestart met de inventarisatie van de gevolgen van deze wet voor de ODMH. Bij deze inventarisatie wordt de ODMH ondersteund door een fiscalist van Deloitte. Hoewel nog geen afstemming plaatsgevonden heeft met de belastingdienst, lijkt de ODMH volledig gebruik te kunnen maken van de diverse vrijstellingsmogelijkheden binnen de wet. Als gevolg daarvan lijkt belastingbetaling niet aan de orde en hoeft de ODMH zelfs geen aangifte te doen.

De verwachting is dat de afstemming met de belastingdienst in de loop van het jaar 2017 zal plaatsvinden.

5.3 Onvoorzien

De ODMH heeft net als voorgaande jaren geen post onvoorzien opgenomen in haar begroting.

5.4 Wat mag het kosten?

Het begrotingstotaal van de overhead bedraagt € 6.062.346. De complete begroting voor het jaar 2018 ziet er als volgt uit:

Programmabegroting 2018	Overhead
Baten	
Contractuele bijdragen	0
Overige bijdragen	-58.682
Projectbaten	0
Doorberekende Bijdragen	-415.534
Onttrekking reserves	-146.543
Totaal Baten	-620.759
Lasten	
Personeelskosten	3.493.442
Bijkomende Personeelskosten	136.514
Apparaatskosten	2.301.308
Directe productkosten	0
Doorberekende kosten	0
Projectlasten	0
Financieringslasten	131.082
Dotatie reserves	0
Totaal lasten	6.062.346
Saldo baten en lasten	5.441.586

6 Paragrafen

Artikel 26 van het BBV schrijft voor dat het volgende zevental paragrafen wordt opgenomen in de programmabegroting.

6.1 Lokale heffingen

De paragraaf betreffende de lokale heffingen is voor het ODMH niet van toepassing.

6.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen dient te omvatten:

- a. Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover het ODMH beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- b. Een inventarisatie van de risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Hierbij dient bijvoorbeeld te worden gedacht aan risico's in het kader van organisatieontwikkelingen, rechtmatigheid, garantieverplichtingen, voldoen aan formele voorschriften met betrekking tot de uitvoering van regelingen door het ODMH;
- c. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan.

Weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de ODMH in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Een buffer is daarom wenselijk. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting.

In de regeling voor de ODMH is bepaald dat de kosten, die niet uit andere inkomsten kunnen worden gedekt, ten laste van de deelnemende organisaties komen. Dat impliceert dat de financiële gevolgen van risico's, die niet binnen de begroting van de ODMH kunnen worden opgevangen, uiteindelijk ten laste van de deelnemende organisaties zullen worden gebracht. Deze bepaling zou tot de opvatting kunnen leiden, dat het voor de ODMH niet nodig is om over weerstandscapaciteit te beschikken.

Daartegen staan de volgende argumenten:

- De ODMH is zelfstandig rechtspersoon met eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden.
- Het is onwerkbaar voor de ODMH (en voor de provincie en gemeenten) als de ODMH zich voor iedere tegenvaller tot hen moet wenden, met het verzoek om een (incidentele of structurele) verhoging van de bijdrage.

Weerstandscapaciteit

Wanneer een risico zich voordoet, welke niet kan worden opgevangen in de reguliere exploitatie, zal in eerste instantie een beroep gedaan worden op de weerstandscapaciteit.

Tot de aanwezige weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend (in volgorde van aanspreken bij het voordoen van een risico):

1. Algemene reserve
2. Verhoging jaarlijkse bijdrage
3. Verzilveren eventuele stille reserves

De hoogte van de weerstandscapaciteit op basis van de geprognosticeerde standen is als volgt:

Algemene reserve: € 1.402.500 (geprognosticeerde stand per begin 2018)

De omvang van het weerstandsvermogen van de ODMH is gerelateerd aan de risico's die de organisatie loopt. Deze risico's zijn in kaart gebracht en ook financieel vertaald. Hierbij is rekening gehouden met reeds getroffen maatregelen, zoals verzekeringen. Bij de start van het begrotingsjaar 2018 is door de ODMH naar verwachting een weerstandsvermogen opgebouwd van € 1.402.500. Dit bedrag komt overeen met de stand van de algemene reserve ná resultaatbestemming van het boekjaar 2016, onder voorbehoud van goedkeuring door het algemeen bestuur.

De hierna volgende risico-analyse is ongewijzigd ten opzichte van de programmabegroting 2017. Gedurende het jaar 2017 wordt onder begeleiding van het Nederlands adviesbureau voor risicomanagement (NARIS) een uitgebreide risicoanalyse uitgevoerd. NARIS is op het gebied van risicomanagement toonaangevend voor de lagere overheden. Meer dan 300 gemeenten maken gebruik van deze methode. Naar verwachting is de analyse medio 2017 afgerond. De conclusies en eventuele voorstellen ten aanzien van het weerstandsvermogen en de algemene reserve zullen vervolgens ter besluitvorming voorgelegd worden aan het algemeen bestuur.

Risico-analyse ODMH (voorjaar 2016)	Bedrag	Kans	Factor (incid.: 1) (struct.: 4)	Bedrag	Milieu	BWT
Hoog risico (structureel)						
Géén						
Hoog risico (incidenteel)						
Géén						
Gemiddeld risico (structureel)						
Flexibele schil (te) beperkt	300.000	25%	4	300.000	204.000	96.000
Stagning natuurlijk verloop	180.000	25%	4	180.000	122.400	57.600
Marktwerking BWT	130.000	25%	4	130.000	0	130.000
Wegvallen additionele opdrachten BWT	200.000	25%	4	200.000	0	200.000
Invoering Vpb-plicht voor overheden	150.000	25%	4	150.000	102.000	48.000
Gemiddeld risico (incidenteel)						
Bedrijfsvoering niet in control	200.000	25%	1	50.000	34.000	16.000
BTW-onderzoek	100.000	25%	1	25.000	17.000	8.000
Gering risico (structureel)						
Géén						
Gering risico (incidenteel)						
Personeelsfraude	500.000	1%	1	5.000	3.400	1.600
Integratie ICT systemen	200.000	10%	1	20.000	13.600	6.400
Ziekteverzuim (bovengemiddeld)	200.000	10%	1	20.000	13.600	6.400
Aansprakelijkheidsclaims	500.000	5%	1	25.000	17.000	8.000
Stroomonderbrekingen	150.000	10%	1	15.000	10.200	4.800
Sleutelleveranciers	100.000	10%	1	10.000	6.800	3.200
Europese aanbestedingen (claims)	200.000	10%	1	20.000	13.600	6.400
Arbeidsgerelateerde schade	250.000	5%	1	12.500	8.500	4.000
Subtotaal geïdentificeerde/gekwantificeerde risico's:				1.162.500	566.100	596.400
Stelpost niet geïdentificeerde/gekwantificeerde risico's:		2% x 18 miljoen		360.000	244.800	115.200
Totaal risico's/benodigd weerstandsvermogen				1.522.500	810.900	711.600

Op 17 december 2015 heeft het algemeen bestuur het besluit genomen tot compartimentering van de milieu- en bouw- en woningtoezichttaken. Op grond hiervan wordt het resultaat van de ODMH gesplitst in een milieu en een BWT-deel en wordt het weerstandsvermogen opgedeeld in diezelfde delen. Hiertoe zijn alle benoemde risico's gelabeld aan één of beide onderdelen. De onderverdeling is als volgt:

Milieu:	€ 810.900
BWT:	€ 711.600
Totaal:	€ 1.522.500

Overigens behoudt de ODMH één algemene reserve. Deze wordt dus niet feitelijk gesplitst, maar slechts gelabeld conform de risico-inventarisatie.

Kengetallen

Op grond van een ministeriële regeling moeten met ingang van de programmabegroting 2017 de volgende financiële kengetallen weergegeven worden.

Kengetallen:	Verloop van de kengetallen		
	Verslag 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
netto schuldquote	19,2%	15,9%	16,2%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	19,2%	15,9%	16,2%
solvabiliteitsratio	23,6%	26,6%	20,1%
structurele exploitatieruimte	5,8%	-0,2%	0,8%
grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Kengetallen:	Verloop van de kengetallen		
	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
netto schuldquote	10,0%	9,0%	8,3%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	10,0%	9,0%	8,3%
solvabiliteitsratio	17,1%	18,5%	18,6%
structurele exploitatieruimte	-0,3%	-0,2%	0,0%
grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Normaliter ligt de netto schuldquote tussen 0% en 90%. Pas bij 100% wordt de kritische norm bereikt. De ODMH voldoet dus ruim aan de norm. Het corrigeren voor alle verstrekte leningen wijzigt de netto schuldquote niet. De ODMH verstrekt immers geen leningen.

Solvabiliteit gaat over de vraag of een organisatie in staat is om aan alle financiële verplichtingen te voldoen. Het solvabiliteitsratio schommelt tussen 17,1% en 26,6% als gevolg van het afnemen van de omvang van de bestemmingsreserves. De ODMH is in staat aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Uit de resultaten blijkt dat de structurele baten en lasten van de ODMH nagenoeg gelijk zijn, hetgeen een financieel gezonde situatie weergeeft.

De kengetallen voor de grondexploitatie en de belastingcapaciteit zijn niet van toepassing op de ODMH.

6.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf dient inzicht te worden gegeven in de realisatie van het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties ten opzichte van de begroting. Het gaat hierbij tevens om het verlangde onderhoudsniveau, de (lange termijn) onderhoudsplanning voor alle belangrijke activa en het voorzieningenbeleid ter zake.

Begin 2015 heeft de ODMH het Midden-Hollandhuis overgenomen van het ISMH. Onderdeel van de aankoop is de overname van de voorziening Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Deze voorziening is bedoeld om de lasten van het grote onderhoud aan het Midden-Hollandhuis gelijkmatig te verspreiden over de begrotingsjaren. Ultimo 2016 bedroeg deze voorziening ruim € 750.000.

Na de afronding van de verbouwing van het Midden-Hollandhuis is eind 2015 een nieuw MJOP opgesteld. De jaarlijkse bijdrage aan de voorziening bedraagt circa € 92.000. De geraamde onttrekkingen zijn gedurende de begrotingsperiode 2018 – 2021 respectievelijk € 170.000, € 113.000, € 105.000 en € 136.000.

6.4 Financiering

In deze paragraaf dient de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille te worden opgenomen. In de vergadering van het algemeen bestuur van de ODMH van 13 december 2012 is het Treasurystatuut vastgesteld. In dit statuut wordt de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het statuut maakt een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk.

Jaarlijks wordt zowel in de begroting als in de jaarrekening een treasuryparagraaf opgenomen. In deze paragraaf worden de specifieke beleidsvoornemens respectievelijk de uitvoering van het beleid op het gebied van de treasury vastgelegd.

In het kort wordt de huidige situatie weergegeven met betrekking tot een aantal aandachtspunten:

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. Volgens de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) bedraagt de kasgeldlimiet 8,2 % van het totaal van de (primitieve) begroting ad ruim € 18,5 miljoen, ofwel ruim € 1,5 miljoen.

De confrontatie van de kasgeldlimiet aan de netto vlottende schuld vindt per kwartaal plaats.

Geldstromenbeheer

De kosten van het geldstromenbeheer hebben wij beperkt door gebruik te maken van het “pakket geïntegreerde dienstverlening” van de Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG). Het betalingsverkeer is zoveel mogelijk uitgevoerd door de BNG. Vanaf december 2013 heeft de overheid het schatkistbankieren voor o.a. de gemeenschappelijke regelingen verplicht gesteld. Het nadeel van deze verplichting is dat er nauwelijks nog rendement behaald kan worden op (tijdelijk) overtollige middelen.

De ODMH heeft bezit geen aandelen en financiële derivaten.

Renterisicobeheer

Bij het aantrekken van langlopende financiering stelt de wet Fido een norm waaraan het renterisico van de langlopende opgenomen leningen als geheel moet voldoen. Deze norm wordt aangeduid als de renterisiconorm en bedraagt 20% van het begrotingstotaal. De aflossingen en renteherzieningen van de bestaande leningenportefeuille mogen jaarlijks deze norm niet overschrijden. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal van € 18.5 miljoen ofwel € 3,7 miljoen.

De toetsing van het renterisico aan de norm laat zien dat de ODMH binnen de norm blijft. De berekening van deze toetsing is als volgt:

Renterisico's

Renteherzieningen 2018	-
Aflossingen 2018	175
Renterisico 2018	<u>175</u>

Berekening renterisiconorm

Begrotingstotaal 2018	18.502
Percentage conform regeling	20%
Renterisiconorm 2018	<u>3.700</u>

Toetsing renterisico aan norm

Renterisico	175
Renterisiconorm	3.700
Onderschrijding	<u>3.525</u>

Bedragen x € 1.000,-

Financiering

Tegelijk met het pand heeft de ODMH de bijbehorende geldlening van het ISMH overgenomen. Op 1 januari 2018 bedraagt deze geldlening € 3.708.632. De lening is annuïtair en het rentepercentage bedraagt sinds 1 juli 2013 3,62% met een rentevastperiode van 10 jaar.

Omdat de ODMH de jaarprogramma's elk kwartaal vooruit in rekening brengt, is verdere financiering van de exploitatielasten niet noodzakelijk.

Renteschema

Het vernieuwde BBV stimuleert een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente (harmonisering) en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de overheden met rente zijn omgegaan (transparantie). Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt uitgegaan van de (verwachte) werkelijke rentelasten.

De ODMH betaalt alleen rente over haar geldlening voor het pand en rekent deze toe aan het taakveld 0.4 Overhead. Het renteresultaat is daarom nihil. In onderstaand schema is de toerekening aan het pand omschreven als projectfinanciering.

Renteschema	Bedrag
Externe lasten over de korte en lange financiering	131.082
Externe baten	0
Saldo rentelasten en rentebaten	131.082
Aan projectfinanciering toe te rekenen rente	131.082
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	131.082
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0
Renteresultaat op het taakveld Treasury	0

6.5 Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering levert diensten aan de overige afdelingen van de ODMH. Ook worden diensten aan de RDOG, De Nieuwe Regio en Omgevingsdienst NL geleverd. Dit gebeurt op basis van dienstverleningsovereenkomsten met genoemde organisaties.

De afdeling Bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van het programma. Het welslagen van het programma is mede afhankelijk van de doelmatigheid, transparantie en kwaliteit van de bedrijfsvoering. De externe dienstverlening is gebaat bij een goede interne bedrijfsvoering. De paragraaf bedrijfsvoering dient inzicht te geven in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Hierbij gaat het om de volgende onderwerpen:

Personeel en Organisatie:

Tot de reguliere taken van P&O behoren onder andere het P&O-beleid, werving en selectie, advisering en de personeels- en salarisadministratie.

Financieel beheer en Administratieve organisatie:

Bij de vaststelling van de Financiële Verordening artikel 212 Gemeentewet en Controle verordening artikel 213 Gemeentewet is bepaald wanneer afzonderlijke nota's moeten worden geactualiseerd:

- reserves en voorzieningen iedere 4 jaar;
- tarieven op verzoek van algemeen bestuur;
- weerstandsvermogen en risicomangement iedere 4 jaar;
- onderhoud kapitaalgoederen en gebouwen iedere 4 jaar;
- bedrijfsvoering iedere 4 jaar.

Facilitaire zaken:

Tot de facilitaire taken behoren inkoop, receptie- en reproductie werkzaamheden. Ook zorgt dit cluster voor het beheer van het pand aan de Thorbeckelaan 5, het Midden-Hollandhuis.

Informatisering en automatisering:

Wettelijke voorschriften maken het in toenemende mate noodzakelijk om efficiënt en met hoge kwaliteit te werken. Steeds meer informatie dient toegankelijk te zijn voor burgers, bedrijven en organisaties.

Deze ontwikkelingen vereisen moderne ICT-apparatuur en hoge beschikbaarheid. Er wordt daarom gewerkt aan en geïnvesteerd in digitalisering van werkprocessen.

Digitale informatievoorziening:

De afdeling DIV zorgt binnen de ODMH voor de (digitale) informatievoorziening.

6.6 Verbonden partijen

De ODMH heeft geen verbonden partijen (een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeenschappelijke regeling een bestuurlijk én een financieel belang heeft). De relatie tussen de ODMH en de deelnemende provincie en gemeenten valt niet onder deze noemer.

6.7 Grondbeleid

De verplichte paragraaf Grondbeleid is niet van toepassing voor de ODMH.

7 Vaststelling begroting van baten en lasten 2018 - 2021

Het algemeen bestuur van de omgevingsdienst Midden-Holland,

- gezien het voorstel van het dagelijks bestuur van 8 juni 2017,
- gezien de toezending van de ontwerpbegroting aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan Provinciale Staten van de Provincie Zuid-Holland, acht weken voor de vaststelling in het algemeen bestuur,

BESLUIT:

De programmabegroting van baten en lasten voor de jaren 2018 – 2021 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 22 juni 2017.

De secretaris,

De voorzitter,

.....

.....

Bijlagen

Bijlage 1: Bijdragen milieu

Organisatie	Uren jaarprogramma 2017	Uren EED 2017	Bijdrage jaarprogramma 2017	Uren jaarprogramma 2018	Uren EED 2018	Bijdrage jaarprogramma 2018	Bijdrage jaarprogramma 2019	Bijdrage jaarprogramma 2020	Bijdrage jaarprogramma 2021
Alphen aan den Rijn	31.065	366	2.661.859	31.065	90	2.693.002	2.693.002	2.693.002	2.693.002
Bodegraven Reeuwijk	12.512	141	1.059.641	12.528	34	1.085.886	1.085.886	1.085.886	1.085.886
Gouda	14.774	212	1.251.210	14.405	52	1.249.617	1.249.617	1.249.617	1.249.617
Krimpenerwaard	17.958	197	1.520.863	17.958	48	1.556.460	1.556.460	1.556.460	1.556.460
Provincie Zuid-Holland	35.056	-	2.968.893	34.346	-	2.968.893	2.968.893	2.968.893	2.968.893
Waddinxveen	8.587	87	727.233	8.208	21	711.338	711.338	711.338	711.338
Zuidplas	14.749	155	1.249.093	14.749	38	1.278.178	1.278.178	1.278.178	1.278.178
Totaal	134.701	1.156	11.438.792	133.259	283	11.543.374	11.543.374	11.543.374	11.543.374

Uurtarief 2017 (afgerond) € 85,33

Indexering 2018: 1,30 %

Uurtarief 2018 (afgerond) € 86,44

Toelichting:

Voor de Provincie Zuid-Holland is alleen de structurele bijdrage opgenomen. Voor 2018 is conform de provinciale kaderbrief de nullijn gehanteerd.

Bodegraven Reeuwijk: de productieramingen zijn gebaseerd op het bas niveau ad 15.572 uur per jaar. Het jaarprogramma 2018 houdt rekening met de bezuiniging van 2,5% in 2017.

Gouda: de productieramingen zijn gebaseerd op het bas niveau ad 14.774 uur per jaar. Het jaarprogramma 2018 houdt rekening met de bezuiniging van 2,5% in 2018.

Bijlage 2: Bijdragen bouw- en woningtoezicht

Organisatie	Jaarprogramma 2016	Uren 2016	Bijdrage jaarprogramma 2016	Uren jaarprogramma 2017	Bijdrage jaarprogramma 2017	Bruto uren jaarprogramma 2018	Afname uren 2018 agv invoering Wkb	Netto uren jaarprogramma 2018	Bijdrage jaarprogramma 2018
Bodegraven Reeuwijk	15.588	1.320.148	15.242	1.300.557	15.010	2.151-	12.860	1.111.585	
Gouda	19.487	1.650.354	19.487	1.662.826	17.332	1.874-	15.458	1.336.182	
Waddinxveen	10.475	887.128	10.203	870.622	7.998	1.211-	6.787	586.672	
Zuidplasp	17.269	1.462.469	15.224	1.299.064	15.224	1.314-	13.910	1.202.416	
Totaal	62.819	5.320.099	60.156	5.133.069	55.564	6.549-	49.015	4.236.855	

Organisatie	Bijdrage jaarprogramma 2019	Bijdrage jaarprogramma 2020	Afname uren 2021 agv invoering Wkb	Bijdrage jaarprogramma 2021
Bodegraven Reeuwijk	1.111.585	1.111.585	1.848-	951.881
Gouda	1.336.182	1.336.182	1.896-	1.172.280
Waddinxveen	586.672	586.672	1.416-	464.242
Zuidplasp	1.202.416	1.202.416	1.720-	1.053.738
Totaal	4.236.855	4.236.855	6.880-	3.642.141

Uurtarief 2017 (afgerond) € 85,33

Indexering 2018: 1,30 %

Uurtarief 2018 (afgerond) € 86,44

Toelichting bruto uren jaarprogramma 2018:

Bodegraven Reeuwijk: de productieramingen voor de jaren 2018 tot en met 2021 zijn gebaseerd op het bas niveau ad 15.395 uur per jaar. In 2017 is een bezuiniging van 2,5% toegepast.

Gouda: de productieramingen voor de jaren 2018 tot en met 2021 zijn gebaseerd op het bas niveau ad 17.332 uur per jaar.

Waddinxveen: de productieramingen voor de jaren 2018 tot en met 2021 zijn gebaseerd op het bas niveau ad 7.998 uur per jaar.

Zuidplasp: de productieramingen voor de jaren 2018 tot en met 2021 zijn gebaseerd op het bas niveau ad 15.224 uur per jaar.

Toelichting afname uren als gevolg van Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb):

De invoering van de Wkb op 1 januari 2018 zorgt voor een afname in de jaarprogramma's voor in totaal 4,9 fte in 2018 en nog eens 5,1 fte in 2021.

Bijlage 3: Begroting op taakvelden

Taakveld	Omschrijving	Programma	Begroting 2018		Begroting 2019		Begroting 2020		Begroting 2021	
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1	Bestuur	Milieu/BWT	84	-	84	-	84	-	84	-
0.4	Overhead	Overhead	6.062	-474	5.969	-474	5.975	-474	5.982	-474
0.5	Treasury	Overhead	-	-	-	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	Overhead/Milieu/BWT	9	-213	9	-131	9	-77	9	-47
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Milieu	117	-252	117	-252	117	-252	117	-252
7.2	Riolering	Milieu	420	-721	420	-721	420	-721	420	-721
7.4	Milieubeheer	Milieu	8.652	-11.992	8.660	-11.992	8.617	-11.992	8.589	-11.992
8.3	Wonen en bouwen	BWT	3.125	-4.817	3.129	-4.817	3.111	-4.817	2.507	-4.222
Totaal taakvelden			18.470	-18.470	18.388	-18.388	18.333	-18.333	17.708	-17.708

Alle bedragen x € 1.000

